

Asennetta ei voi ostaa
RATUKE 2009

Timo Airaksinen

1

- Vaarat uhkaavat ihmistä; uhkia on kaikkialla; ihminen ottaa riskejä.
- Kaikkia uhkia ei pysty eliminoimaan.
- Niihin on vain totuttava.
- Riskit joskus unohdetaan.
- Voi riskeillä leikkiäkin.
- Ihminen rakastaa riskejä ja vaaroja, mutta ei uhkia. Outoa?

2

- Ihmisen riskinottoa on tutkittu paljon ja nimenomaan sen irrationaalisuutta ja paradokseja.
- Esim: terapeuttinen turvallisuus
- Kyvyttömyys ymmärtää todennäköisyyksiä
- Tunteiden ja tuntemusten vaikutus riskinottoon; turvallisuuden tunne vs pelko
- Tutut riskit vs. uudet uhat

3

- Ero: objektiivinen ja subjektiivinen (koettu) turvallisuus
- Nämä kaksi pitäisi pitää tasapainossa 1/1.
- Jos toinen dominoi, kyseessä on ongelma.
- Ihmisten pelkoja on helppo lietsoa esim. kaupallisia tarpeita varten.
- Turhia pelkoja vastustetaan lisäämällä luottamusta; luottamuksen idea

Esimerkki

- On kaksi laskettelurinnettä:
vaarallinen ja vaaraton. Jussin tekee mieli kokeilla vaarallista, mutta ei uskalla. Sitten Jussi huomaa että löytyy kolmaskin rinne, vielä vaarallisempi. Nyt Jussi valitsee vaarallisen ja laskee siitä.

Miksi näin käy? Käykö näin?

4

- Seuraavaksi jotakin oikeasta asenteesta turvallisuuteen.
- Vastuun käsite on tässä olennainen.
- On kaksi eri mahdollisuutta:
 - Jokainen on vastuussa omasta turvallisuudestaan.
 - Valtio (auktoriteetti) on vastuussa ihmisen turvallisuudesta, koska turvallisuus on joka ihmisen subjektiivinen oikeus.

5

- Kysymys: kuinka ihminen saadaan ottamaan enemmän vastuuta omasta (ja lähimmäisten) turvallisuudesta?
- Kaksi vastuun peruslajia:
 - Rangaistusvastuu eli tilivastuu
 - Huolehtiminen ja huolenpito
- Edellinen ei paranna asennetta, toisin kuin jälkimmäinen.

6

- Kuinka ihminen saadaan huolehtimaan omasta hyvästään – kuten turvallisuus?
- Kysymys on omituinen; kuinka joku voisi olla huolehtimatta omasta hyvästään?
- Vrt. terveys joka on oikeastaan vain turvallisuuden alalaji.

7

- Tässä on kaksi (2) mahdollisuutta:
 - Joko ulkoistetaan turvallisuus (turvatoimet)
 - Valtion rooli korostuu
 - Tai siirretään vastuuta yksilöille joko
 - Pakolla tai
 - valistuksella

8

- Tässä on huomattava että turvallisuus ei ole pelkästään yksityisasia.
- Yhden ihmisen turvattomuus ja vahingot vaikuttavat koko yhteisöön sen moraalia rapauttavasti.
- Ihminen pelkää myös toisen puolesta.
- Turvallisuus on olennaisesti sosiaalinen arvo jota kaikki tavoittelevat yhdessä.
- Turvallisuus ei ole yksityisasia.

9

- Tämän vuoksi ihmisen ei voi sallia laiminlyödä turvallisuuttaan.
- Jälleen valtion rooli korostuu pakottamisessa turvallisuuteen ja turvallisuusvalvonnassa.
- Vastuuttomuus on karsittava pois yhteisen turvallisuuden nimissä.
- Pakon roolia on mietittävä tässä yhteydessä.
- Pakko lisää helposti turvattomuuden tunnetta kaikille.